

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МАРІУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

ПРОГРАМА
вступного фахового іспиту для здобуття ОС Магістр за спеціальністю 073
«Менеджмент»
ОП «Менеджмент. Управління закладом загальної середньої освіти»

Затверджено:
на засіданні Вченої ради МДУ
протокол № 11 від 10 травня 2022 р.

Київ, 2022

ЗМІСТ

Пояснювальна записка.....	3
Програма фахового випробування.....	4
Зразки іспитових завдань.....	6
Критерії оцінювання.....	7
Список рекомендованої літератури.....	9

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Вступний фаховий іспит на здобуття освітнього ступеня магістра за спеціальністю 073 Менеджмент, освітньою програмою «Менеджмент. Управління закладом загальної середньої освіти» містить у собі змістові модулі загальної педагогіки, яка є базовою навчальною дисципліною на ОС «Бакалавр» та ОКР «Спеціаліст».

Вступний фаховий іспит проводиться у формі тесту із використанням інформаційно-комунікаційних технологій Zoom, Viber, WhatsApp, Telegram, Google Meet тощо та навчального порталу Moodle МДУ. Тривалість виконання тесту – 1 година 20 хвилин (80 хвилин).

Здобувачу пропонуються 40 запитань із кількома варіантами відповідей, з яких слід обрати одну, яка з точки зору добувача є правильною. За кожен правильну відповідь здобувач отримує 5 балів. Отже, на вступному фаховому іспиті здобувач може отримати до **200** балів. Мінімальна кількість балів становить **100**.

ПРОГРАМА ФАХОВОГО ВИПРОБУВАННЯ

Змістовний модуль «Загальні основи педагогіки»

Предмет, завдання і основні категорії педагогіки; джерела розвитку педагогіки; завдання педагогіки в сучасній освіті, зв'язок педагогіки з іншими науками. Стадії розвитку педагогіки: народна педагогіка, духовна педагогіка, світська педагогіка.

Функції педагогічної науки: теоретична (дослідження законів, закономірностей педагогічних явищ і процесів, обґрунтування змісту, принципів, методів і форм навчання і виховання), теоретично-прикладна (вивчення педагогічного досвіду і створення на його базі педагогічної теорії, експериментальне дослідження педагогічної діяльності, вироблення педагогічної технології).

Структура педагогічної науки, її галузі.

Поняття розвитку і формування особистості. Закономірності та рушійні сили розвитку особистості. Основні фактори розвитку і формування особистості: біологічний, соціальний, виховання, активна діяльність особистості.

Вікові періоди розвитку особистості. Різноманітні підходи до визначення вікової періодизації. Молодший шкільний вік. Підлітковий вік. Юнацький вік. Індивідуальний підхід до учнів у процесі навчання і виховання. Індивідуальні особливості учнів.

Змістовий модуль «Теорія виховання»

Поняття мети виховання. Фактори, які впливають на визначення мети виховання. Сучасне звучання головної мети виховання. Мета виховання у контексті державних документів про освіту і виховання.

Ідеал національного виховання. Програма виховання як система цілей виховання. Концепція Нової української школи: мета, зміст, напрями виховання, компетентності для життя.

Завдання основних напрямів всебічного розвитку особистості. Завдання розумового, морального, естетичного, трудового, фізичного виховання.

Сутність і напрями сімейного виховання. Зміст виховання в сім'ї. Форми взаємодії школи та родини. Функції сучасної сім'ї.

Методи та прийоми виховання. Методи формування свідомості особистості: розповідь, лекція, бесіда, переконання. Їх характеристика; методи формування досвіду суспільної поведінки і діяльності: вимога вправи, доручення, громадська думка. Методи стимулювання поведінки та діяльності вихованців: заохочення, покарання, змагання. Методи контролю та аналізу ефективності виховного процесу: спостереження, самоспостереження, самоосуд, самоаналіз, самонаказ, самопереконання.

Змістовий модуль «Теорія освіти і навчання»

Навчання як вид пізнавальної діяльності учнів. Компоненти процесу навчання: мета, завдання, зміст, методи, засоби, форми. Рушійні сили навчального процесу. Основні функції процесу навчання: освітня, розвивальна, виховна. Концепція Нової української школи про мету та зміст сучасної загальної освіти.

Закономірності процесу навчання. Об'єктивні та суб'єктивні закономірності процесу навчання.

Принципи як вихідні положення, що визначають характер пізнавальної діяльності учнів та технологію діяльності вчителя: науковості та доступності навчання, наочності навчання, самостійності та активності у навчанні тощо.

Зміст освіти. Функції компонентів освіти. Загальна характеристика змісту освіти відповідно до вимог Закону України «Про освіту». Взаємозв'язок загальної, політехнічної та професійної освіти.

Навчальна програма, її структура. Способи побудови навчальних програм. Види програм. Навчальні підручники і посібники. Вимоги до підручників і посібників.

Поняття методу, прийому та засобу навчання. Різні підходи до класифікації традиційних методів. Критерії оптимального підбору методів та засобів навчання. Характеристика методів організації навчально-пізнавальної діяльності: за джерелом інформації, за логікою передачі і сприймання навчальної інформації, за ступенем самостійності мислення учнів при засвоєнні знань, за ступенем керування; характеристика методів стимулювання навчально-пізнавальної діяльності учнів: методи стимулювання інтересу до навчання, методи стимулювання обов'язку і відповідальності; характеристика методів контролю та самоконтролю в навчанні: методи усного контролю, методи письмового контролю, методи лабораторно-практичного контролю;

Характеристика організаційних форм навчання.

Методи і форми контролю. Функції контролю.

Сутність і динаміка розвитку педагогічного процесу. Основні компоненти педагогічного процесу. Закономірності і принципи педагогічного процесу.

Основні напрями вдосконалення педагогічного процесу: гуманізація і демократизація, забезпечення суб'єктивності виховання, урахування закономірностей і принципів педагогічного процесу; інтеграція науки, освіти і практики; підвищення науково-теоретичного рівня і зміцнення практичної спрямованості; оптимізація; інтенсифікація; вдосконалення підготовки вихователів та їх педагогічної майстерності; використання сучасних технологій і методів навчання і виховання; технічне переобладнання педагогічного процесу.

Змістовний модуль зі школознавства

Поняття системи освіти, її залежність від соціально-політичних, економічних та культурних факторів. Структура системи освіти: дошкільна освіта, загальна середня освіта, позашкільна освіта, професійно-технічна освіта, вища освіта, післядипломна освіта, аспірантура, докторантура, самоосвіта.

Типи навчальних закладів: ліцеї, гімназії, колегіуми, спеціалізовані школи, навчально-виховні комплекси, навчально-виховні об'єднання. Приватні школи. Авторські школи в Україні.

Поняття про управління освітою. Принципи управління освітою: державотворення, науковості, демократизації, цілеспрямованості, компетентності, плановості, перспективності, гуманізації, ініціативи й активності, оптимізації, поєднання єдиного початку, колегіальності й персональної відповідальності, об'єктивності оцінки виконання учасниками педагогічного процесу функціональних обов'язків за результатами конкретних справ.

Структура управління освітою в Україні.

Органи внутрішкільного управління: колегіальні єдиноначальні. Особливості внутрішкільного контролю. Види внутрішкільного контролю. Форми внутрішкільного контролю: колективний, взаємоконтроль, самоконтроль, адміністративний плановий контроль, адміністративний, регулювальний (позакласний) контроль. Зміст внутрішкільного контролю. Методи контролю: спостереження, перевірка документації, опитування, тестування, ретроспективний розбір.

Планування роботи школи та його значення. Види планування: перспективне, річне, поточне.

Роль методичної роботи в підвищенні рівня професійної підготовки вчителя. Завдання методичної роботи в сучасній школі.

Основні форми методичної роботи в школі: індивідуальні, колективні (відкриті уроки, взаємовідвідування уроків, предметні методичні об'єднання вчителів або предметні комісії, методичні кабінети, семінари-практикуми, педагогічні читання, науково-практичні конференції, діяльність шкіл передового досвіду, опорні школи, творчі звіти вчителів, експериментальні педагогічні майданчики.

Вивчення і поширення передового педагогічного досвіду, впровадження досягнень педагогічної науки у практику. Види передового педагогічного досвіду: новаторський, зразковий. Етапи вивчення, узагальнення і поширення передового педагогічного досвіду.

ЗРАЗКИ ІСПИТОВИХ ЗАВДАНЬ

Предметом педагогіки є:

1. Виховна діяльність, яка здійснюється в освітніх закладах;
2. Підготовка підростаючого покоління до життя;
3. Розкриття закономірностей і механізмів оволодіння знаннями, навичками, вміннями; засвоєння людиною соціально-культурного досвіду.

Конформізм – це:

1. Тенденція особистості протистояти впливу колективу;
2. Тенденція особистості змінювати свої погляди, ціннісні орієнтації, вчинки під впливом колективу;
3. Тенденція особистості байдуже ставитися до колективу;
4. Тенденція підкорення собі лідера колективу.

Найбільш продуктивним є запам'ятовування:

1. Механічне;
2. Сміслові або логічні;
3. Обидва.

Характер людини є:

1. Вродженим;
2. Набутим під впливом чинників сім'ї, середовища, виховання;
3. Вродженим, але видозмінюється протягом життя.

Що таке освіта?

1. Процес і результат, що фіксує засвоєння встановленого обсягу наукових та спеціальних знань, навичок, умінь, ціннісно-зорієнтованої, комунікативної та творчої діяльності;
2. Передавання теоретичних знань, практичних навичок і вмінь;
3. Спеціально організована діяльність людей щодо опанування певного обсягу наукових знань, практичних навичок і вмінь;
4. Викладання;
5. Правильної відповіді немає.

Паралельна педагогічна дія це:

1. Виховний вплив педагога одночасно на колектив і на окремого учня;
2. Вплив на учня через колектив;
3. Вплив колективу на особистість.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Здобувачу пропонуються 40 запитань із кількома варіантами відповідей, з яких слід обрати одну, яка з точки зору добувача є правильною. За кожну правильну відповідь здобувач отримує 5 балів.

Оцінювання вступного випробування здійснюється за 200-бальною шкалою (від 0 до 200 балів). Мінімальна кількість балів – 0. Максимальна кількість балів – 200. Прохідний бал – 100.

«незадовільно»	0 – 99	Вступник розрізняє об'єкти вивчення. Вступник відтворює незначну частину навчального матеріалу, має нечіткі уявлення про об'єкт вивчення. Вступник відтворює лише частину навчального матеріалу; виконує елементарні завдання.
«задовільно»	100 – 139	Вступник здатний до відтворення основного навчального матеріалу, може повторити за зразком певну операцію, дію. Вступник відтворює основний навчальний матеріал, здатний з помилками й неточностями дати визначення понять, сформулювати правила, визначення, поняття.. Вступник виявляє знання й розуміння основних положень навчального матеріалу. Відповідь його(її) правильна, але недостатньо осмислена. Вміє застосовувати знання при виконанні завдань за зразком.
«добре»	140 – 179	Вступник правильно відтворює навчальний матеріал, знає основоположні теорії і факти, вміє наводити окремі власні приклади на підтвердження певних думок, частково контролює власні навчальні дії . Знання вступника є достатніми, він (вона) застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, намагається аналізувати, встановлювати найсуттєвіші зв'язки і залежність між явищами, фактами, робити висновки, загалом контролює власну діяльність. Відповідь його (її) логічна, хоч і містить певні неточності. Вступник добре володіє вивченим матеріалом, застосовує знання в стандартних ситуаціях, вміє аналізувати й систематизувати інформацію, використовує загальновідомі докази із самостійною і правильною аргументацією.
«відмінно»	180 – 200	Вступник має повні, глибокі знання, здатний (а) використовувати їх у практичній діяльності, робити висновки, узагальнення. Вступник має гнучкі знання в межах вимог навчальних програм, аргументовано використовує їх у різних ситуаціях, вміє знаходити інформацію та аналізувати її, ставити і розв'язувати проблеми. Вступник має системні, міцні знання в обсязі та в межах вимог навчальних програм,

		усвідомлено використовує їх у стандартних та нестандартних ситуаціях. Вміє самостійно аналізувати, оцінювати, узагальнювати опанований матеріал, самостійно користуватися джерелами інформації, приймати рішення.
--	--	---

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Бондар В.І. Дидактика: Підручник для студ. вищих пед. навч. закл. К. : Либідь, 2005. 264с.
2. Волкова Н. П. Педагогіка : навч. посіб. Вид. 4-те, стер. Київ: Академвидав, 2012. 615 с.
3. Галус О. Галус О.М., Шапошнікова Л.М. Порівняльна педагогіка: Навч. посібник для студ. гуманіт. спец. вищих пед. навч. закл. К.: Вища школа, 2006.
4. Глазиріна В.М. Педагогіка сучасної школи: Навч. посіб. для студ. пед. ВНЗ. Донецьк : Норд-Прес, 2006. 194с.
5. Дичківська І.М. Інноваційні педагогічні технології: навчальний посібник. URL: <https://eltutor.at.ua/Podskazki/Dychkivska.pdf>
6. Задорожна-Княгницька Л. В., Тимофєєва І. Б. Загальні основи педагогіки : навч. посіб. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2020. 192 с.
7. Зайченко І.В. Педагогіка: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. К. : Освіта України, 2015. 528с.
8. Карпенчук С.Г. Теорія і методика виховання: Навч. посібник для студ. вищих пед. навч. закл. К. : Вища школа, 2015. 344с.
9. Кіт Г.Г. Тарасенко Г.С.Українська народна педагогіка: курс лекцій. Вінниця : Едельвейс і К, 2008. 301с.
10. Кузьмінський А.І. Педагогіка: Підручник. 2.вид., перероб. і доп. / А.І.Кузьмінський. К.: Знання-Прес, 2014. 446с. (Навчально-методичний комплекс з педагогіки).
11. Максименко В. П. Дидактика: курс лекцій: Навч. посіб. Хмельницький: ХмЦНП, 2013. 222 с.
12. Мойсеюк Н.Є. Педагогіка: Навч. посіб. 5.вид., доп. і перероб. К., 2007. 656с.
13. Нечипоренко Л. С., Пономарьова Г.Ф., Подоляк Я.В. Сучасна педагогіка: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл.. Харківський національний ун-т ім. В.Н.Каразіна; Харківський гуманітарно-педагогічний ін-т. Х., 2007. 216 с.
14. Окса М. М. Історія педагогіки України: Навчально-методичний посібник / Мелітопольський держ. педагогічний ун-т. Мелітополь, 2001. 36 с.
15. Педагогіка. Курс лекцій: навч. посібник / Миколаївський держ. ун-т ім. В.О.Сухомлинського. Інститут педагогічної освіти / І.В.Середа. Миколаїв : Іліон, 2007. 196 с.
16. Фіцула М.М. Педагогіка. Загальні засади педагогіки. Теорія освіти і навчання (дидактика). Теорія виховання. Школознавство. З історії педагогіки: Навч. посіб. для студ. вищ. пед. навч. закл. К.: Видавничий центр "Академія", 2010. 542с. (Альма-матер).